

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1920 kl. 12 m.

*Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13,
i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder
för förverkligandet av vissa önskemål beträffande arbetet
med en rättegångsreform.*

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 145, har herr *Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville anhålla, att regeringen måtte taga i övervägande, vilka åtgärder må kunna vidtagas, för att det hundraåriga arbetet på en rättegångsreform ej må stanna vid företrädesvis formella omstöpningar, utan ock nitälska för, att domarekårernas utbildning, begynnande vid universiteten och sedan fullföljd i yrkesutövningen, må taga hänsyn icke blott till bokstavlig lagkunskap och intellektuellt skarpsinne, utan även och fastmer till utveckling av människokänedom, karaktären och hjärtelaget. *Motionen.*

I avseende å motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av det utav motionären uttalade önskemålet, att arbetet på en rättegångsreform icke måtte stanna vid företrädesvis formella omstöpningar, får utskottet hänvisa till de direktiv för processkommissionen, som innehållas i vederbörande departementschefs yttrande till statsrådsprotokollet den 13 januari 1911 angående förberedande utredning för en rättegångsreform (bilagan andra huvudtiteln sid. 118 ff.) Departementschefen anförde bland annat följande: »En sådan utredning skulle icke utmynna i ett utarbetat förslag till lagtext; dess syfte skulle vara att lämna en allsidig belysning av de särskilda processuella frågor, vilka måste upptagas till övervägande, ävensom att anvisa den eller de möjliga utvägarna för dessa frågor lösande under de i vårt land givna förhållanden. Det grundläggande arbete, som sålunda utföres, måste bliva till stor nytta såsom *Utskottet.*

utgångspunkt för det lagförslag, vilket därefter skulle upprättas. En beaktansvärd fördel med arbetets anordnande på detta sätt är även, att grundprinciperna för den betydelsefulla, i folkets liv djupt ingripande reformen kunna bli föremål för allmän granskning, innan arbetet å det slutliga förslaget börjar; härigenom ökas väsentligen förutsättningarna för, att förslaget skall visa sig motsvara den allmänna uppfattningen i landet — något som ju för förslagets framgång är av allra största vikt. Lika litet som jag ansåg klokt att begränsa uppdraget åt en processkommission genom att uppställa vissa förutsättningar för dess omarbetning av processlagstiftningen, lika litet torde det vara rådligt att så förfara med avseende å det uppdrag, varom nu är fråga.»

Det synes utskottet, att motionärens krav på reella reformer uti ifrågavarande hänseende väl rymmes inom det åt kommissionen sålunda lämnade uppdraget, och enligt vad utskottet har sig bekant, har kommissionen ock så fattat sin uppgift.

Beträffande särskilt motionärens önskemål i fråga om domarekårens utbildning, så synes det påtagligt, att om rättegångsväsendet i väsentliga delar ändras, därav måste följa förändringar med avseende å domarekårens utbildning.

Då emellertid från processkommissionen snart lär vara att motse det principbetänkande, som efter prövning av regering och riksdag kan förväntas komma att läggas till grund för rättegångsväsendets reformering, synes det utskottet lämpligast, att åtgärder för förändrad utbildning av domarekåren måtte anstå, till dess förenämnda grunder för vårt rättegångsväsende blivit framlagda och prövade.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1920.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Sandegård, friherre Barnekow, Carl Johansson, Isak Svensson, J. P. Johansson* och *Sederholm*.